

ISSN 2313-8211

**ОБЛІК, ЕКОНОМІКА, МЕНЕДЖМЕНТ:
*наукові нотатки***

**ACCOUNTING, ECONOMICS, MENEDZHMENT:
*scientific notes***

**Міжнародний збірник наукових праць
International collection of scientific papers**

Випуск 2

Issue 2

**Луцьк 2014
Lutsk 2014**

УДК 657.338.658

ББК 65.052

О 16

ОБЛІК, ЕКОНОМІКА, МЕНЕДЖМЕНТ: наукові нотатки /
Міжнародний збірник наукових праць. Випуск 2 / відпов. ред.
І.Б. Садовська. – Луцьк : РВВ Луцького НТУ, 2014. – С. 1-444.

ISBN 978-617-672-058-4

ISSN 2313-8211

Збірник наукових праць містить результати наукових досліджень з питань обліку, економіки та менеджменту, що спрямовані на перспективи розвитку економічних наук в умовах глобалізації економіки.

*Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
Серія КВ № 20767-10567 Р від 22.05.2014 р.*

Міжнародний збірник наукових праць з 2014 року зареєстровано в Міжнародному центрі періодичних видань (ISSN International Centre. Paris, France).

Міжнародний збірник наукових праць в 2014 році включено до міжнародних каталогів наукових видань і наукометричних баз: Російський індекс наукового цитування (РІНЦ), Російська наукова електронна бібліотека (eLIBRARY.RU).

Редакційна колегія: **головний редактор** – к.е.н., професор *Садовська І.Б.* (Україна); **відп. редактор** – к.е.н., доцент *Бабіч І.І.* (Україна); д.е.н., професор *Аверіна О.І.* (Росія); д.е.н., професор *Бессонова О.А.* (Росія); д.е.н., доцент *Вегера С.Г.* (Білорусь); д.е.н., професор *Голян В.А.* (Україна); к.е.н., доцент *Голячук Н.В.* (Україна); д-р, професор *Димитров С.С.* (Болгарія); к.е.н., доцент *Жураковська І.В.* (Україна); д-р *Гжегож Зайонц* (Польща); к.е.н., доцент *Зеленко С.В.* (Україна); д-р *Дорота Казмерчак-Пец* (Польща); д.юр.н., професор *Конабаєв О.К.* (Казахстан); *Легенчук С.Ф.*, д.е.н., професор (Україна); *Левицька С.О.*, д.е.н., професор (Україна); д.е.н., доцент *Макарова В.І.* (Росія); д.е.н., професор *Малік М.Й.* (Україна); к.е.н., доцент *Мальцевич Н.В.* (Білорусь); д.т.н., с.н.с. *Моксєв В.В.* (Росія); д.е.н., доцент *Морозова Н.І.* (Росія); к.е.н., доцент *Московчук А.Т.* (Україна); к.е.н., доцент *Нагірська К.Є.* (Україна); к.е.н., доцент *Нужна О.А.* (Україна); к.е.н., доцент *Петрова О.О.* (Росія); к.е.н., доцент *Писаренко Т.М.* (Україна); *Правдюк Н.Л.*, д.е.н., професор (Україна); к.е.н., доцент *Савош Л.В.* (Україна); к.е.н., доцент *Семенішена Н.В.* (Україна); к.е.н., доцент *Секачова В.М.* (Росія); к.е.н., доцент *Сидоренко Р.В.* (Україна); к.е.н., доцент *Сушко Т.І.* (Білорусь); к.е.н., доцент *Талах Т.А.* (Україна); к.е.н., доцент *Ткачук І.М.* (Україна); к.е.н., доцент *Тлуккевич Н.В.* (Україна); д-р *Хенрік Федевіч* (Польща); к.е.н., доцент *Чудовець В.В.* (Україна); к.е.н., доцент *Шаріпов Д.Г.* (Таджикістан); к.е.н., доцент *Шестакова І.М.* (Росія); д.е.н., професор *Шешукова Т.Г.* (Росія).

Головний редактор:
к.е.н., професор І.Б. Садовська

Відповідальність за зміст і достовірність публікацій несуть автори наукових праць. Точки зору авторів публікацій можуть не співпадати з точкою зору редколегії збірника.

© ОБЛІК, ЕКОНОМІКА, МЕНЕДЖМЕНТ: наукові нотатки, 2014

ЗМІСТ

Аксиненко Ю., Попова Н. Взаимосвязь рейтинговой оценки финансового состояния организации с комплексной оценкой интенсификации и эффективности производства	8
Аксиненко Ю., Попова Н. Влияние показателей финансовой устойчивости на формирование рейтинговой оценки	13
Алпатикова С.В., Колядная В.С. Договорная политика как базисный компонент фискальной политики организации	18
Анісімова М.В. Відтворення основних засобів	23
Асенов Емил Принципи и изискванията към политиките и практиките за определяне на възнагражденията на управителните органи и служители в търговските банки	29
Балынин И.В. Финансовое обеспечение социальной сферы на федеральном и региональном уровнях в 2008-2013 годы	40
Балынин И.В. Финансовое обеспечение социальной сферы на федеральном и региональном уровнях: планы на 2014-2016 годы	48
Банцевич Е.Е., Козлова Е., Принципы и понятийный аппарат МСФО, их использование в системе государственной политики в области бухгалтерского учета в Беларуси	55
Барфиев К.Х. Сравнительный анализ состояния конкурентоспособности дехканских (фермерских) хозяйств и пути их совершенствования	64
Баула О.В., Никитюк Т.Л., Перспективи розвитку системи інформаційного забезпечення ринку цінних паперів України в умовах посилення глобалізаційних процесів	73
Безверхий К.В. Деякі питання організації та методики консолідованої фінансової звітності українських підприємств	82

Бесарабов В.О., Пальцун І.М. Медіація як ефективний засіб вирішення корпоративних конфліктів	88
Блоха А.М., Іщенко Я.П. Облік власного капіталу у сільськогосподарському підприємстві	97
Бобко В.В. Сучасні підходи до проблеми оцінки основних засобів	102
Боднар О.А. Дослідження поняттєвого апарату соціально-економічного розвитку села	107
Бойко Н.М. Процесс осуществления контроля в управлении хозяйственной деятельностью	114
Болдак А.К. Формирование агроэкотуристических структур гродненского региона	119
Боташева Л.Р., Гочияева А.К., Тунин С.А. Актуальные проблемы автоматизации бухгалтерского учета	124
Булаєва С.О., Бурда Н.В. Розвиток мотивації персоналу як головної функції сучасної теорії та практики менеджменту	130
Вертель В.В. Оцінка ефективності системи управління персоналом	135
Вісин В.В., Вісина Т.М. Особливості функціонування кредитних кооперативних установ у Волинській губернії в другій половині XIX ст.	144
Власюк С.В. Організація системи внутрішнього контролю на підприємстві в середовищі комп'ютерної обробки даних	152
Вольська А.О. Землекористування в Україні: проблеми і напрями розвитку	157
Герасимяк Н.В. Місце адміністративного обліку та аудиту в системі адміністративного контролю підприємства	163
Голячук Н.В. Сутність дистанційних технологій в освіті	169

Гончарук І.В. Виробництво біоетанолу з цукрових буряків – шлях до стабілізації цукрової галузі Вінницького регіону	176
Гончарук Т.В. Біопаливо-еколого-економічні реалії сьогодення	185
Горбов А.А. Бизнес-план как ключевой фактор успешного предпринимательства	191
Горин Г.В. Екологічний аспект модернізації виробничої сфери у Львівській області	197
Грибовська Ю.М. Зменшення корисності активів відповідно до вимог МСФЗ	206
Гринявський С.М. Обґрунтування проблем практичного застосування стратегічного обліку та шляхи їх вирішення	215
Демешок О.О. Уточнення схема рішення при проектуванні елементів системи управління розвитком стратегічного потенціалу промисловості	226
Демко І.І. Методичні підходи до аналізу ефективності інвестиційно-будівельної діяльності підприємства	233
Демковська О.В. Власний капітал: джерела формування та проблеми організації обліку	242
Дорош Н.І. Зарубіжний досвід сертифікації внутрішніх аудиторів	247
Дудкевич О.В. Проблеми обліку і звітності фермерських господарств	255
Ефименко А.Г., Радишевская Е.А. Основные подходы к ценообразованию на мировых рынках электрической энергии	262
Жураковська І.В. Використання ризик-аналізу в системі податкового контролю	271
Завербна М.С. Вплив чинника часу на планування витрат підприємства	279

12. Дистанційне навчання - від теорії до практики, актуальний мережевий семінар / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.osvita.org.ua/distance/articles>

УДК 620.952:664.1(477.44)

Гончарук І.В.,
аспірантка
Вінницький національний аграрний університет,
м.Вінниця

ВИРОБНИЦТВО БІОЕТАНОЛУ З ЦУКРОВИХ БУРЯКІВ – ШЛЯХ ДО СТАБІЛІЗАЦІЇ ЦУКРОВОЇ ГАЛУЗІ ВІННИЦЬКОГО РЕГІОНУ

У статті досліджується сучасний стан енергетичної залежності України, розвиток та основні проблеми цукрової і спиртової галузі. Окреслено систему заходів, завдяки яким можливо вивести з кризи цукрову галузь Вінницького регіону, забезпечивши економічну стабільність та енергетичну незалежність регіону.

Ключові слова: біопаливо, біоетанол, енергетична незалежність, економічна ефективність, цукрова галузь, меляса, інвестиції, квоти.

This paper examines the current state of Ukraine's energy dependence, development and main problems of the sugar and alcohol industry. Outlined a set of measures by which the crisis may bring the sugar industry Vinnitsa region, providing economic stability and energy independence in the region.

Keywords: biofuels, bioethanol, energy independence, economic efficiency, the sugar industry, molasses, investment quotas.

В статье исследуется современное состояние энергетической зависимости Украины, развитие и основные проблемы сахарной и спиртовой отрасли. Определено систему мер, благодаря которым возможно вывести из кризиса сахарную отрасль Винницкого региона, обеспечив экономическую стабильность и энергетическую независимость региона.

Ключевые слова: биотопливо, биоэтанол, энергетическая независимость, экономическая эффективность, сахарная отрасль, патока, инвестиции, квоты.

Україна відноситься до енергодефіцитних країн. Щорічна потреба вітчизняного ринку в нафтопродуктах оцінюється на рівні 5,5 млн. т. бензину та 6,5 млн. т. дизельного палива. Забезпеченість України власними енергоносіями не перевищує 40%.

Сьогодні особливо актуальним виглядає освоєння

альтернативних відновлюваних джерел енергії, враховуючи світову тенденцію до подорожчання нафти і газу та нестабільну політичну ситуацію. Окрім того, наша країна значно відстає від ЄС в розвитку біоенергетики. Так, доля біопалива в енергетичному балансі України в 6 разів нища, ніж аналогічний показник в ЄС. Цей факт викликає особливу стурбованість, враховуючи, що Україна прагне до енергетичної незалежності.

Питання становлення, розвитку та виробництва біопалива знаходить відображення у наукових працях Г. Калетніка, М.Роїка, О.Шпикуляка, Г. Радіонової, О. Лепетухи.

Мета статті – вирішення проблем цукрової та спиртової галузі Вінницького регіону шляхом виробництва біоетанолу з меляси. Розвиток біопалива не лише дозволить зменшити енергетичну залежність країни, а й вивести з кризового стану цукрову галузь, забезпечити робочими місцями сільське населення та стабільний економічний розвиток регіону.

Григорій Калетнік вважає, що Україна може повністю забезпечити свою енергетичну потребу завдяки альтернативним джерелам енергії, враховуючи можливості нашого земельного ресурсу і виробництва на ньому біомаси. [5]

За підрахунками науковців, біомаса з 10 мільйонів гектарів дасть змогу повністю зняти проблему імпорту нафтопродуктів. Ми можемо відмовитися від імпорту енергоносіїв, як це свого часу зробила Бразилія. Наші посівні площі у 32 мільйони гектарів дають змогу це зробити і більш впевнено дивитися у майбутнє. [7]

У аграрному секторі економіки сформовано потужну сировинну базу, яка здатна забезпечити продовольчу безпеку країни, потреби експорту та має значний потенціал для виробництва біологічних видів палива та джерел енергії.

Протягом останніх років Україна щорічно збирає майже 55 млн. тонн зернових, до 18 млн. тонн цукрових буряків. Близько 80 % від річного споживання нафтопродуктів в країні можуть бути зроблені як біопаливо. В Україні в цілому сформовані загальні рамкові умови розвитку біопалива, які закріплені у ряді законодавчих актів.

У зв'язку із вступом України до Енергетичного Співтовариства є необхідність імплементації Директиви 2003/30/ЄС Європейського Парламенту від 8 травня 2003 року щодо сприяння використанню

біопалива для транспорту. [2] Для забезпечення цих зобов'язань прийнято Закон України від 19.06.2012 № 4970-VI «Про внесення змін до деяких законів України щодо виробництва та використання моторних палив з вмістом біокомпонентів», яким встановлено поетапне збільшення обов'язкового вмісту біоетанолу при виробництві бензинів сумішевих. (табл. 1) [4].

За підрахунками Миколи Роїка, найвигідніше в Україні виробляти біопаливо з цукрових буряків, а точніше – меляси, яка є побічним продуктом цукрового виробництва.

Таблиця 1

Поетапне збільшення обов'язкового вмісту біоетанолу при виробництві бензинів сумішевих згідно законодавства (2013-2016 рр.)

Роки	Передбачено законодавством	Річна потреба в біоетанолі та добавок на його основі
2013 р.	рекомендований вміст біоетанолу не менше 5 %	225 тис. тонн
2014-2015 рр.	обов'язковий вміст біоетанолу не менше 5 %	225 тис. тонн
з 2016 р.	обов'язковий вміст біоетанолу не менше 7 %	315 тис. тонн

В Україні виробляють близько 600 тис. т. меляси. Це дає можливість отримати 170 тис. т. біоетанолу. Такими обсягами можна покрити внутрішню потребу в біоетанолі, який йде для сумішевого бензину (рис. 1). Тому це найкраща сировина з точки зору ціни, доступності та можливостей України. [8]

На думку Олександра Сеня, виробництво біопалива – не лише шлях до енергетичної незалежності країни, а й єдиний шлях виходу цукрової галузі із кризи. Виробництво біоетанолу дасть можливість говорити про стабільне вирощування цукрового буряку, виробництво цукру і його використання. [3]

Так, цукрова галузь України, а особливо Вінниччини, як колишнього «цукрового Донбасу», сьогодні перебувають не в найкращому стані: заводи банкрутують, звужуються ринки збуту.

На світовому ринку цукру сьогодні перевиробництво більш як на 6 млн. тонн. Тільки в Україні надлишок становить понад 300 тис.

тонн. Населення і підприємства Вінницької області разом споживають в місяць близько 3 тис. тонн цукру, а 9 цукрових заводів області виробляють 360-440 тис. тонн за сезон.

Окрім того, є й інша проблема: зниження ціни цукру до 4900 грн/тонну при витратах 7000 грн/тонну і більше, що призвело до збиткової роботи цукрових заводів. Адже державних закупівель фактично немає, а відправляти цукор на експорт при такій собівартості не рентабельно. Як наслідок – прогнозоване скорочення площі посіву цукрових буряків до 350 тис. га в 2013 році, проти 455 тис. га 2012 р. У 2011 році виробляло цукор 14 заводів, а у 2012 році їх працювало лише 9 із 39 заводів, які колись працювали на Вінниччині.

Рис. 1. Потреба сировини для виробництва 225 тис. тонн біоетанолу (обов'язковий вміст у бензинах 5 %), тис.тонн

Не врятував ситуацію прийнятий у 2004 році Закон «Про державну підтримку сільського господарства України». У ньому цукор ввійшов у перелік об'єктів державного цінового регулювання, з якого Аграрний фонд повинен формувати державний продовольчий резерв і передбачав розрахункові ціни. Проте він містив розходження із Законом «Про державне регулювання виробництва та реалізації

цукру», який пропагував мінімальні ціни.

Крім того Законами України поділили навпіл ще й по цукристості. Шість областей поставили хрест на буряко-цукровому виробництві. Східна частина України, за винятком Полтавщини, цукор-пісок вже не виробляє. Виник логістичний дисбаланс: Захід «підсолоджує» життя Сходу. Хоча без єдиної стратегічно обґрунтованої програми розташування буряко-цукрової промисловості ще й не такі перекося можуть виникнути.

3 травня 2008 року з набуттям статусу повноправного члена у Світовій організації торгівлі падіння цукрової галузі нашої країни значно прискорилося. Це пояснюється тим, що Україна взяла на себе зобов'язання запровадити імпорتنу тарифну квоту на ввіз на свій ринок 260 тис. тонн цукру-сирцю з тростини за пільговим тарифом 2%. Ця квота у 2010 році була доведена до 267 тис. тонн, а на 2011 рік вона становила 267,8 тис. тонн. Крім того, згідно зобов'язанням перед СОТ, Україні було заборонено закупати цукор-сирець до держрезерву. Вказаний вид продукції повинен вільно переміщуватись на ринку.

Європейська практика показує, що провідні цукровиробники - Німеччина та Франція - віддають перевагу власному дорогому буряковому цукру перед дешевим тростинним і не беруть його навіть за давальницькими схемами для подальшого вивезення, аби не наражати на небезпеку важливу галузь національної економіки. Навіть маленька північна Фінляндія, значна частина якої вкрита вічною мерзлотою, вирощує і переробляє власний цукровий буряк. І тим паче ніхто не знищує підприємства, бо це не тільки додаткові робочі місця, а й непомітний, проте важливий складник національної безпеки. [6]

Така ж ситуація і в спиртовій галузі – 7 вінницьких спиртових заводів за 2012 рік скоротили фактичне виробництво на 76,6%. Але із виробленого у 2012 році 4567 тис.далл спирту вдалося реалізувати лише половину.

Маючи перевиробництво та падіння ціни на цукор нижче рівня собівартості, доцільно говорити про збереження існуючих потужностей, оптимізацію витрат енергоносіїв, сировини та технічне переоснащення підприємств цукрової галузі.

Важливим чинником поліпшення ситуації у цукровій галузі може стати використання напівпродуктів виробництва цукру (за аналогією з буряковою мелясою) для виготовлення біопалива. Зокрема

біоетанолу та сумішевих бензинів і моторних палив на його основі.

У нинішніх реаліях можливо відновити роботу та перепрофілювати спиртові заводи, що переробляли мелясу на харчовий та технічний спирт, на виробництво біоетанолу. За існуючих цін на енергоносії та наявності пільги по акцизному збору на моторні палива та частку біоетанолу в сумішевих бензинах, на деякий час можна забезпечувати потреби внутрішнього ринку в біоетанолі та підтримувати роботу цукрової галузі через механізм регулювання державою квот на виробництво цукру, ціни на цукор та мелясу.

Така кооперація дасть додатковий механізм для регулювання ринку цукру без зменшення посівних площ цукрового буряку. Збільшення виробництва альтернативного біопалива, яке на сьогодні має законодавчі пільги на акцизний збір та податок на прибуток – вагомій перспективі розвитку Вінницького регіону. Це дозволить не лише врегулювати ринок виробництва цукру в області, а й зберегти робочі місця в сільській місцевості.

Програмою розвитку спиртової галузі передбачено збереження виробничого потенціалу спиртової галузі та створення умов для її ефективної роботи за рахунок перепрофілювання частини надлишкових потужностей державних спиртових заводів на виробництво біоетанолу.

На даний час виробництво біоетанолу та компонентів моторного палива (КМП) на основі біоетанолу здійснюють ДП «Наумівський спиртовий завод», ДП «Гайсинський спиртовий завод», ДП «Лужанський експериментальний завод», Хоростківське МПД, ДП «Івашківський спиртовий завод», Лохвицький спиртовий комбінат.

Загальні потужності з виробництва біоетанолу та КМП становлять до 50 тис. тонн на рік. Але цих потужностей занадто мало порівняно з потужностями європейських країн у виробництві біоетанолу. Країни Європейського Союзу – третій за величиною виробник біоетанолу в світі, після США та Бразилії. Річне виробництво цього продукту в ЄС складає близько 400 млн. дал. Але споживання біоетанолу в ЄС перевищує його виробництво, що перекривається за рахунок імпорту цього пального, переважно з Бразилії.

Таблиця 2

Сумарні інвестиції в розвиток ПЕК України, 2012-2030 рр.

Напрямок	Інвестиції, млрд. грн. (у цінах 2010 р.)		
	Усього, 2012–30 рр.	2012-2020 рр.	2020-2030 рр.
Електро- і теплоенергетика, у т.ч.	742	359	383
Розвиток електричних мереж	187	103	84
Теплова генерація	281	124	157
Гідрогенерація	60	50	10
Розвиток ВДЕ	130	40	90
Системи теплопостачання	84	42	42
Атомна енергетика	388	125	252
Вугільна промисловість	83	64	19
Нафтогазова промисловість, у т.ч.	513	146	367
Газорозподільна система	52	30	22
Нафтотранспортна система	5	2	3
Видобуток газу	319	61	258
Видобуток нафти	93	20	73
Розвиток біопалив	7	4	3
Нафтопереробка	37	29	8
Сумарні інвестиції	1726	694	1021

Для того, щоб виробляти біоетанол, який зможе конкурувати за ціною та якістю на європейському ринку з традиційним бензином необхідно збільшити потужності заводів по виробництву біоетанолу. Для цього в Україні потрібно відновити роботу та перепрофілювати спиртові заводи для виготовлення біоетанолу з меляси. На додаткове

обладнання та ремонт яких потрібно затратити по 3-4 млн.грн.

Для реконструкції підприємств з використанням більш сучасного обладнання для зневоднення біоетанолу, збільшення потужностей підприємств хоча б у 2-2,5 рази (до 6-10 тис.дал біоетанолу на добу) потрібно витратити по кожному підприємству не менше 20 млн.грн. Вже не говорячи про будівництво нових сучасних заводів, адже їх мінімальна вартість становить 30 млн. дол. США.

В Україні ж згідно Енергетичної стратегії України на період до 2030 р. планується сумарний обсяг інвестицій у ПЕК країни близько 1,7 трлн.грн. з них на розвиток інфраструктури для виробництва та дистрибуції біоетанолу передбачено 6-8 млрд.грн., але ці кошти є надзвичайно мізерними (табл.2). [1]

Масштаб необхідних заходів викликаний надзвичайно низьким рівнем інвестицій у розвиток енергетичного комплексу за останні 20 років. За цей час практично у всіх енергетичних секторах нагромадилася потреба у вкладеннях у модернізацію та розвиток для підтримки і збільшення конкурентоспроможності, при цьому у низці галузей необхідність інвестицій має критичний характер для забезпечення безперервного та стабільного функціонування.

Оцінка інвестиційних потреб ПЕК представлена в Енергостратегії з метою порівняння з можливостями потенційних джерел фінансування, а також для розробки механізмів забезпечення основних обсягів інвестицій в майбутньому.

Для розвитку виробництва біопалива в Україні Енергетичною стратегією передбачено, в основному, залучення коштів комерційних компаній. Наразі цукрові заводи перебувають у приватній власності, спиртові ж – належать державі. До того ж, майже всі вони залишаються «горілчаними». Приватний інвестор зацікавлений у збереженні своїх інвестицій та розвитку підприємства, тому необхідні гарантії держави на захист таких інвестицій та перспектива приватизації заводів з виробництва біоетанолу.

На сьогоднішній день, для того, щоб вивести цукрову та спиртові галузі з кризового стану потрібно забезпечити умови створення та належного функціонування підприємств біопаливної промисловості. Більш успішні економіки таких країн, як США, Китай, країни ЄС щорічно нарощують обсяги виробництва біопалива та здійснюють державну підтримку цієї галузі з метою економії нафтової

складової енергоносії, поліпшення стану навколишнього середовища, забезпечення зайнятості населення.

Необхідне законодавче забезпечення розвитку біопаливної галузі в плані жорсткого регулювання ринку цукру, збільшення експорту українського продукту, переведення надлишкової частини цукрової сировини на виробництво біоетанолу, також покращення роботи у напрямку зменшення квоти СOT на імпорт цукру в Україну тощо.

Список використаних джерел:

1. Енергетична стратегія України на період до 2030 р. // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://mpe.kmu.gov.ua/fuel/control/uk/doccatalog/list?currDir=50358>
2. Директива 2003/30/ЄС Європарламенту
3. Журбенко Н. Винницька область мечтає стать «біоетаноловим Донбасом» / Н. Журбенко // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.uaenergy.com.ua/post/13586/vinnitskaya-oblast-mechtaet-stat-bioetanolovym/>
4. Закон України від 19.06.2012 № 4970-VI «Про внесення змін до деяких законів України щодо виробництва та використання моторних палив з вмістом біокомпонентів» Лепетуха // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4970-17>
5. Калетнік Г.М., Скорук О.П., Косовська С.В. Необхідність виробництва та перспективи розвитку біоетанолу в Україні / Г.М. Калетнік, О.П.Скорук, С.В.Косовська / [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.rusnauka.com/35_OINBG_2010/Economics/75825.doc.htm
6. Пархомчук Т. Так нищиться Донбас... Цукровий / Т. Пархомчук // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://svobodaslova.in.ua/news/read/22770>
7. Радіонова Г., Лепетуха О. Техніки багато, але ціни кусаються / Г. Радіонова, О. Лепетуха // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://ukurier.gov.ua/uk/articles/tehniki-bagato-ale-cini-kusayutsya/>
8. Роїк М.В. Біоенергетика в Україні: стан та перспективи розвитку / М.В. Роїк, В.Л. Курило, М.Я. Гументик, О.М. Ганженко // Біоенергетика. – 2013. - № 1. – С. 5-10.